

Kommunale helse- og omsorgstjenester 2019

Statistikk

fra Kommunalt pasient- og brukerregister (IPLoS)

Kommunale helse- og omsorgstjenester 2019	3
1 Introduksjon	3
1.1 Kommunale helse- og omsorgstjenester i denne rapporten	3
1.2 Helsedirektoratet overtok produksjon av statistikk	4
1.3 Innrapportering 2019	4
1.4 Rapportering til KPR(IPLoS) for 2019 - forbehold	4
1.5 Anonymitet	5
Sammendrag	6
2 Mottakere av kommunale helse- og omsorgstjenester i 2019	8
2.1 Tjenestemottakere i 2019	8
2.2 Tjenestemottakere etter alder og kjønn	8
2.3 Tjenestemottakers funksjonsnivå	10
2.4 Tjenestemottakere etter tjenestegruppe	11
2.5 Tjenestemottakere etter type helse- og omsorgstjeneste	13
2.6 Tildelte timer	15
2.7 Nye tjenestemottakere og tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger	17
2.8 Tiden fra innvilget tjeneste til oppstart av tjeneste	19
2.9 Vedtak om innvilgelse eller avslag	19
2.10 Øyeblikksbilde – tjenester den 31.desember	20
3 Utvalgte temaer	23
3.1 Samfunnsdeltakelse	23
3.2 Privat, ikke betalt hjelp	24
3.3 Heldøgntjenestetilbud	27
3.4 Tjenestemottakers bosituasjon	27
3.5 Individuell plan	29
3.6 Koordinator	31
3.7 Venteliste på langtids plass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester	31
3.8 Vurdering av tannhelsepersonell	32
3.9 Vurdering av leger	32
3.10 Praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	32
3.11 Habilitering og rehabilitering	34
Vedlegg A:	37

Tabelloversikt:

1 Introduksjon	3
Sammendrag	6
2 Mottakere av kommunale helse- og omsorgstjenester i 2019	8
Tabell 2.4.1 Tjenestemottakere gjennom året, etter tjenestegruppe, 2017-2019	12
Tabell 2.4.2 Tjenestemottakere gjennom året, etter alder og tjenestegruppe, 2019	13
Tabell 2.9 Vedtak fattet i løpet av 2019, klager registrert i 2019, etter type tjeneste	20
Tabell 2.10.2 Tjenestemottakere per 31.des., etter type tjeneste. 2017-2019	21
Tabell 2.10.3 Tjenestemottakere per 31.des., etter funksjonsnivå, 2010-2019	22
Tabell 2.10.4. Tjenestemottakere per 31.des., etter alder og funksjonsnivå, 2019	22
3 Utvalgte temaer	23
Tabell 3.1 Behov for bistand til å delta og for transport i forbindelse med arbeid/utdanning, organisasjonsarbeid, fritid, og kultur. Tjenestemottakere i ulike aldersgrupper per 31. des. 2019.	23
Tabell 3.2.1 Gjennomsnittlig antall timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand, etter tjenestemottakers tilgang på privat ubetalt hjelp per 31.des., 2009-2019	25
Tabell 3.2.2 Gjennomsnittlig antall timer av helsetjeneste i hjemmet eller praktisk bistand, etter tjenestemottakers funksjonsnivå og tilgang på privat ubetalt hjelp per 31.des.2019	26
Tabell 3.4.1 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon, 2009-2019	28
Tabell 3.4.2 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon og bistandsbehov, 2019	28
Tabell 3.4.3 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon og alder, 2019	29
Tabell 3.5.1 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des., med virksom individuell plan, 2010-2019	30
Tabell 3.5.2 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des., med virksom individuell plan (IP), etter bistandsbehov og alder, 2019	30
Tabell 3.6 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des. som har koordinator, 2015-2019	31
Tabell 3.10.1 Tjenestemottakere med praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse (BPA) per 31.des., etter alder, 2019	32
Tabell 3.10.2 .Hjemmeboende* tjenestemottakere med praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse (BPA) per 31.des., etter alder, 2019	33
Tabell 3.10.3 Andre tjenester til mottakere av BPA per 31.des.2019	33
Tabell 3.11.1 Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon gjennom året, etter bistandsbehov og alder, 2019.	35
Tabell 3.11.2 Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon pr.31.des, etter bistandsbehov og alder, 2019.	35
Tabell 3.11.3 Mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon gjennom året, etter bistandsbehov og alder, 2019	35
Tabell 3.11.4 Mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon pr. 31.des., etter bistandsbehov og alder. 2019	36
Vedlegg A:	37

Kommunale helse- og omsorgstjenester 2019

1 Introduksjon

1.1 Kommunale helse- og omsorgstjenester i denne rapporten

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR), etablert i 2017, inneholder data fra kommunene om personer som har søkt, mottar eller har mottatt helse- og omsorgstjenester.

Denne rapporten sammenstiller data rapportert til Kommunalt pasient- og brukerregister med IPLOS-melding. Det blir derfor brukt betegnelsen KPR (IPLOS) for å definere delen av KPR vi omtaler i rapporten. Områder som f.eks. fastleger, legevakt eller ortopedi, omtales ikke i denne rapporten.

Tjenestene som rapporteres til KPR (IPLOS) :

IPLOS Tjenestetype	Tjenestegruppe
Praktisk bistand - daglige gjøremål	Tjenester til hjemmeboende
Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål	Tjenester til hjemmeboende
Praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistanse	Tjenester til hjemmeboende
Dagaktivitetstilbud	Tjenester til hjemmeboende
Matombringing	Tjenester til hjemmeboende
Trygghetsalarm	Velferdsteknologi
Avlastning - utenfor institusjon	Tjenester til hjemmeboende
Avlastning i institusjon	Institusjonstjenester
Støttekontakt	Tjenester til hjemmeboende
Omsorgsstønad	Tjenester til hjemmeboende
Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål (ny i 2019, erstatter Omsorgsbolig og Annen bolig)	Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål
Skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner - vedtak/avgjørelse fattet (helse- og omsorgstjenesteloven kap.9 § 9-5, tredje ledd bokstav a)	Bruk av tvang
Helsetjenester i hjemmet	Tjenester til hjemmeboende
Dagopphold i institusjon	Institusjonstjenester
Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling	Institusjonstjenester
Tidsbegrenset opphold - habilitering/rehabilitering	Institusjonstjenester
Tidsbegrenset opphold - annet	Institusjonstjenester
Langtidsopphold i institusjon	Institusjonstjenester

Nattopphold i institusjon	Institusjonstjenester
Planlagte tiltak – vedtak om bruk av tvang og makt (helse- og omsorgstjenesteloven kap.9 § 9-5, tredje ledd bokstav b og c)	Bruk av tvang
Helsehjelp med tvang (pasientrettighetsloven kapittel 4 a)	Bruk av tvang
Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold	Institusjonstjenester
Lokaliseringsteknologi (GPS)	Velferdsteknologi
Elektronisk medisineringsstøtte	Velferdsteknologi
Digitalt tilsyn	Velferdsteknologi

1.2 Helsedirektoratet overtok produksjon av statistikk

Mellom 2007 og 2017 ble tilsvarende rapport utgitt av Statistisk sentralbyrå (SSB). I forbindelse med etableringen av KPR, overtok Helsedirektoratet produksjon av rapporten. Helsedirektoratet produserer statistikk på en noe annerledes måte enn SSB, og dette påvirker i noen grad tallene for 2018 og 2019. Metodene for produksjon av tallene i Helsedirektoratet er beskrevet i vedlegg A.

1.3 Innrapportering 2019

Rapporteringsfrist for innrapportering for 2019-årgangen var den 15. januar 2020. Frist for korrigert innsending var 1.mars.

På grunn av ulike tekniske utfordringer var flere kommuner forsinket med å rapportere per 1.mars. For å gi kommunene mulighet til å sende rettelser etter publisering av KOSTRA-tall, har mottaket av innrapporteringer vært åpent også etter den 1.mars. Siste innrapportering for 2019 ble mottatt i mai 2020.

Innrapporterte tall publiseres på helsedirektoratet.no i to visninger: første er tilbakemeldingsvisning, hvor kommunene kan kontrollere innrapporterte tall; og andre – med statistikk om kommunale helse- og omsorgstjenester, hvor det kan lages sammenstillinger og sammenlikninger av innrapporterte tall. Tallene for 2019 var tilgjengelig i den førstnevnte visningen fra og med januar 2020, og i den sistnevnte visningen – fra og med juni 2020.

1.4 Rapportering til KPR(IPLOS) for 2019 - forbehold

Kommunene som ikke har rapportert for 2019 er representert i denne rapporten med tallene for 2018¹. Dette gjøres for å fremstille et sammenligningsgrunnlag på nasjonalt nivå. I enkelte tabeller vil denne resultere i bruk av tall fra 2018 og 2017, eksempelvis tabeller for tilgang og adgang av tjenestemottakere.

Rapportering til KPR (IPLOS) for 2019 er påvirket av flere forhold:

¹ Følgende kommuner har ikke rapportert i 2019: Trøgstad, Spydeberg, Askim, Eidsberg, Hobøl, Sørumsund, Fet, Finnøy, Sveio, Nesna, Karlsøy, Hemne og Granvin. I tillegg har Utsira rapportert sammen med Karmøy.

1. Kommunesammenslåing:
 - a. flere kommuner har ikke rapportert på grunn av tekniske utfordringer knyttet til kommunesammenslåing
 - b. flere kommuner kunne ikke å rette opp feil i innrapporterte data på grunn av kommunesammenslåing
 - c. flere kommuner manglet tjenestemottakere og/eller kartlegginger på grunn av bytte av fagsystem midt i 2019 i forbindelse med kommunesammenslåing
 - d. flere kommuner manglet tjenestemottakere og/eller kartlegginger på grunn av ny organisering i forbindelse med kommunesammenslåing
2. Endring i rapporteringskravene:
 - a. Fra 2019 rapporteres ikke rehabilitering og habilitering utenfor institusjon som en tjeneste, men som en personopplysning. I overgangsåret (2019) er tall ikke representative på grunn av underrapportering
 - b. **Omsorgsbolig** og **annen bolig** er erstattet med **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål**. I overgangen registrerer vi en nedgang på rundt 5 000 mottakere på nasjonalt nivå, sammenlignet med rapportering i 2018.
3. Feil knyttet til rapportering av velferdsteknologi:
 - a. De fleste kommunene med journalsystem Gericca har rapportert for få mottakere med trygghetsalarm på grunn av en omlegging i fagsystemet. Dette resulterer i at innrapporterte tall viser en nedgang på rundt 18 000 mottakere av trygghetsalarmer, sammenlignet med rapportering i 2018.

1.5 Anonymitet

For å ivareta anonymiteten til brukere og pasienter, oppgis ikke verdiene som inneholder eller baserer seg på mindre enn 10 personer. Tall og verdier som skjermes med denne begrunnelsen er erstattet med tekst som for eksempel "under 10" eller "under 5 prosent".

Sammendrag

Kommunale helse- og omsorgstjenester rapportert med IPLOS-melding til Kommunalt pasient- og brukerregister i 2019, bærer preg av flere forhold:

- kommunesammenslåing
- nye rapporteringskrav og nye opplysninger
- tekniske problemer med innrapportering
- feil i innrapportering av velferdsteknologi

Dette førte til noen mangler i datagrunnlaget og påvirker dermed kompletteten i dataene. Denne rapporten bruker data fra 2018 for kommunene som ikke har rapportert i 2019. Dette er gjort for å redusere problematikk knyttet til kompletteten og tolkning av tallene.

364 666 personer mottok tjenester i 2019. Dette utgjør 6,8 prosent av befolkningen. Andel tjenestemottakere i befolkningen øker med alder - fra 1,5 prosent av befolkning i aldersgruppen 0-17 år til 88,1 prosent av befolkningen i aldersgruppen 90 år og over.

Aldersgruppen med flest tjenestemottakere er 80-89 år, med rundt 93 000 tjenestemottakere (25 prosent av alle tjenestemottakere). Aldersgruppen med færrest tjenestemottakere er 0-17 år, med rundt 16 000 tjenestemottakere (5 prosent av alle tjenestemottakere).

Det er flere kvinner blant tjenestemottakere, men andel menn har vært svakt økende – fra 37 prosent i 2009 til 42 prosent i 2019.

Fordeling av tjenestemottakere etter funksjonsnivå har vært relativt stabil i de siste tre årene: 36 prosent med noe/avgrenset bistandsbehov, 31 prosent med middels til stort bistandsbehov og rundt 24 prosent med omfattende bistandsbehov og rundt 10 prosent med uoppgitt bistandsbehov.

Den største absolutte økningen i antall tjenestemottakere siden 2018, har skjedd i antall mottakere av helsetjenester i hjemmet, med 14 000 flere mottakere. Den største relative økningen i antall tjenestemottakere siden 2018, har skjedd i antall mottakere av lokaliseringsteknologi (GPS), med 76 prosent i økning.

Den største absolutte nedgangen i antall tjenestemottakere siden 2018, har skjedd i antall mottakere av praktisk bistand – daglige gjøremål, med 1 400 færre mottakere. Den største relative nedgangen i antall tjenestemottakere siden 2018 har skjedd i antall mottakere av dagopphold i institusjon, med nedgang på 13 prosent.

Flere tilbud har hatt trend med økning i deler eller hele perioden mellom 2009 og 2019: praktisk bistand – opplæring, praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistent, dagaktivitetstilbud, avlastning i institusjon/bolig, støttekontakt, omsorgsstønad, helsetjenester i hjemmet, tidsbegrenset opphold i institusjon (alle typer) og kommunal øyeblikkelig hjelp².

² definert her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-kommunalt-oyeblikkelig-dognopphold#hva-skal-rapporteres-til-iplos-registeret>

Flere tjenester har hatt trend med nedgang i deler eller hele perioden mellom 2009 og 2019: praktisk bistand – daglige gjøremål, dagopphold i institusjon, langtidsopphold i institusjon.

22,4 prosent av tjenestemottakere i 2019 er nye.

Flest vedtak fattet i 2019 var om helsetjenester i hjemmet (196 692), færrest – om praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistent (3 308).

Mellom 10-14 prosent av vedtakene om praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistanse, omsorgsstønad og bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål, er vedtak med avslag. Resten av tjenestetilbudene har andel med avslag på mellom 0 og 9 prosent.

Det registreres relativt få klager i løpet av året. Flest klager er på tjenestene omsorgsstønad og praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse.

7,7 prosent av mottakerne av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, har virksom individuell plan. 9,1 prosent av mottakerne av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, har koordinator.

Rapportering av heldøgnstjenestetilbud er innført og viser at 5,5 prosent av tjenestemottakere har dette tilbudet (20 915 personer) i 2019. Kun 58 prosent av kommunene har rapportert på dette.

Rapportering av venteliste på langtidsplass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgnstjenester, er innført og viser 1 029 personer i 2019. Kun 32 prosent av kommunene har rapportert på dette.

2 Mottakere av kommunale helse- og omsorgstjenester i 2019

2.1 Tjenestemottakere i 2019

Tabell 2.1 Tjenestemottakere gjennom året, 2008-2019

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere, antall	318 432	329 306	327 444	330 468	336 864	340 093	342 216	349 419	355 635	361 471	364 587	364 666
Endring fra forrige år, prosent		3	-1	1	2	1	1	2	2	2	1	0

Kilde: IPLOS-registeret(-2016) /KPR(2017-)

364 666 personer mottok kommunale helse- og omsorgstjenester i løpet av 2019. Antall tjenestemottakere har hatt en stabil vekst i perioden 2011-2018 med årlig vekst på mellom 1-2 prosentpoeng, eller mellom 2 000 til 7000 unike tjenestemottakere. I 2019 har kravene til tjenesterapportering blitt oppdatert, med flere nye typer av velferdsteknologi det skal rapporteres på og hvor en tjeneste er utgått. De nye rapporteringskravene fører til en forventet endring i antall tjenestemottakere. I tillegg, har der vært tekniske utfordringer med rapportering i kommunene som slo sine journalsystemer sammen i forbindelse med kommunesammenslåing. Til slutt, har mange kommuner hatt problemer med å rapportere enkelte tjenester – dette er beskrevet nærmere i kapittelet 1.3.

2.2 Tjenestemottakere etter alder og kjønn

6,8 prosent av befolkningen mottok kommunale helse- og omsorgstjenester i 2019. Det er ingen endring i andelen fra 2018. Til sammenligning, var det 329 306 mottakere gjennom året i 2009 (6,8 prosent av befolkningen).

Tabell 2.2.1 Tjenestemottakere gjennom året, etter alder og kjønn, 2019

	Tjenestemottakere gjennom året, antall			Andel mottakere i forhold til befolkning i aldersgruppen*, prosent		
	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Totalt	364 666	213 256	151 410	6,8	8,0	5,6
0-17 år	16 466	6 134	10 332	1,5	1,1	1,8
18-49 år	79 992	41 186	38 806	3,5	3,7	3,3
50-66 år	52 733	27 653	25 080	4,7	5,1	4,4
67-79 år	74 232	41 834	32 398	12,6	13,8	11,2
80-89 år	92 762	61 105	31 657	47,8	53,8	39,3
90 år og eldre	48 481	35 344	13 137	88,1	91,7	79,7

Kilde: KPR

* - tallet sees i forhold til sum av folketallet ved utgangen av statistikkåret inkludert antall døde gjennom året

Andel av befolkningen som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester øker med alder - fra 1,5 prosent av befolkning i aldersgruppen **0-17 år** til 88,1 prosent i aldersgruppen **90 år og over**.

Av befolkningen totalt, er det større andel kvinner med tjenester enn andel menn. Dette gjelder i alle aldersgrupper, unntatt tjenestemottakere i alder **0-17 år**. Forskjellen mellom andelen kvinner og menn som mottar tjenester av den totale befolkningen, er økende med aldersgruppe, - den er på 0,7 prosentpoeng i aldersgruppen **0-17 år** og er på 12 prosentpoeng i aldersgruppen **90 år og over**.

I aldersgruppen **80-89 år** er det en nedgang i andel av befolkningen som mottar helse- og omsorgstjenester fra 49,6 prosent i 2018 til 47,8 prosent i 2019. Nedgangen tilsvarer rundt 2 000 tjenestemottakere.

Tabell 2.2.2 Tjenestemottakere gjennom året, etter kjønn, 2009-2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere, antall, av disse:	329 306	327 444	330 468	336 864	340 093	342 216	349 419	355 635	361 471	364 477	364 666
Kvinner	206 684	203 949	204 420	206 545	206 933	206 620	209 243	211 370	213 829	214 467	213 256
Menn	122 479	123 426	125 983	130 211	133 058	135 405	139 917	143 997	147 456	150 010	151 410
Andel kvinner, prosent	63	62	62	61	61	60	60	59	59	59	58
Andel menn, prosent	37	38	38	39	39	40	40	40	41	41	42

Kilde: IPLOS-registeret(-2016) /KPR(2017-)

Det er flere **kvinner** enn **menn** blant tjenestemottakere, dette er uendret siden 2009. Likevel har andel **menn** vært økende - fra 37 prosent i 2009 til 42 prosent i 2019. Forskjellen i antall **menn** og **kvinner** var på rundt 84 000 tjenestemottakere i 2009 og på rundt 62 000 tjenestemottakere i 2019.

Tabell 2.2.3 Tjenestemottakere gjennom året, etter alder og kjønn, 2019

	Tjenestemottakere etter alder		Tjenestemottakere etter alder og kjønn			
	antall	andel, prosent	Kvinner, antall	Menn, antall	andel kvinner, prosent	andel menn, prosent
0-17 år	16 466	5	6 134	10 332	37	63
18-49 år	79 992	22	41 186	38 806	51	49
50-66 år	52 733	14	27 653	25 080	52	48
67-79 år	74 232	20	41 834	32 398	56	44
80-89 år	92 762	25	61 105	31 657	66	34
90 år og over	48 481	13	35 344	13 137	73	27
Totalt	364 666	100	213 256	151 410	58	42

Kilde: KPR

Aldersgruppen **80-89 år** hadde størst antall mottakere av kommunale helse- og omsorgstjenester, med rundt 93 000 tjenestemottakere (25 prosent av tjenestemottakere) i 2019. Videre følger aldersgruppen **18-49 år**, med rundt 80 000 tjenestemottakere og **67-79 år**, med rundt 74 000 tjenestemottakere. Den minste gruppen av tjenestemottakere er i alderen **0-17 år**, og utgjør 5 prosent av alle tjenestemottakere.

Ser vi bort fra den aller yngste aldersgruppen (0-17 år), mottar flere **kvinner** enn **menn** tjenester. Den største forskjellen i andel av tjenestemottakere etter kjønn, er i aldersgruppen 90 år og over, på 46 prosentpoeng. Den minste forskjellen er i aldersgruppen 18 - 49 år, på 2 prosentpoeng.

2.3 Tjenestemottakers funksjonsnivå

Tjenestemottakere fordeles i funksjonsnivå etter kartlegging av aktiviteter i dagliglivet.

Rapportering av funksjonsnivå i 2019 er påvirket av kommunesammenslåing, der flere kommuner hadde færre kartleggingspunkter og/eller færre tjenestemottakere kartlagt, på grunn av en overgang til ny kommunestruktur og/eller nytt journalsystem.

Fordeling av tjenestemottakere etter funksjonsnivå har vært relativt stabil i de siste tre årene, med største gruppen av tjenestemottakere med **noe/avgrenset bistandsbehov**. Denne gruppen utgjør 36 prosent av tjenestemottakere i 2019. Tjenestemottakere med **middels til stort bistandsbehov** utgjør 31 prosent, tjenestemottakere med **omfattende bistandsbehov** utgjør 24 prosent av tjenestemottakere og tjenestemottakere med **uoppgitt bistandsbehov** utgjør 9 prosent av tjenestemottakere i 2019.

Tabell 2.3.1 Tjenestemottakere gjennom året, etter funksjonsnivå, 2017-2019

	Tjenestemottakere, antall		
	2017	2018	2019
Noe/avgrenset bistandsbehov	132 051	133 512	131 297
Middels til stort bistandsbehov	112 213	113 389	113 616
Omfattende bistandsbehov	83 076	83 962	86 249
Uoppgitt bistandsbehov	34 713	37 747	33 504

Kilde: KPR

Antall tjenestemottakere med **noe/avgrenset bistandsbehov** har gått ned fra 2018 med rundt 2 000 tjenestemottakere, som tilsvarer en nedgang på 1,6 prosent. Antall tjenestemottakere med **middels til stort bistandsbehov** har økt fra rundt 112 000 tjenestemottakere i 2017, til rundt 114 000 tjenestemottakere i 2019. Antall tjenestemottakere med **omfattende bistandsbehov**, har økt fra rundt 83 000 i 2017, til rundt 86 000 i 2019. Antall tjenestemottakere med **uoppgitt bistandsbehov**, har gått ned fra rundt 38 000 i 2018, til rundt 34 000 i 2019.

Tabell 2.3.2 Tjenestemottakere gjennom året, etter funksjonsnivå og alder, 2019

	Tjenestemottakere, antall	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
0-17 år	16 466	100	21	33	28	18
18-49 år	79 992	100	44	31	13	12
50-66 år	52 733	100	42	30	16	11
67-79 år	74 232	100	36	30	22	11
80-89 år	92 762	100	35	31	28	6
90 år og eldre	48 481	100	23	33	41	3
Totalt	364 666	100	36	31	24	9

Kilde: KPR

Andel tjenestemottakere med **noe/avgrenset bistandsbehov** varierer mellom aldersgruppene: den største andelen er i aldersgruppen 18-49 år og er på 44 prosent; den minste andelen er i aldersgruppen 0-17 år og er på 21 prosent.

Rundt 30 prosent av tjenestemottakere i alle aldersgrupper har **middels til stort bistandsbehov**.

I aldersgruppen 90 år og over, er det 41 prosent av tjenestemottakere som er i gruppen **omfattende bistandsbehov**. I aldersgruppene 0-17 år og 80-89 år er det 28 prosent av tjenestemottakere som har **omfattende bistandsbehov**. Aldersgruppen 18-49 år har den minste andelen med **omfattende bistandsbehov** (13 prosent).

Andel tjenestemottakere med **uoppgitt bistandsbehov** varierer mellom aldersgruppene: den største andelen er i aldersgruppen 0-17 år og er på 18 prosent; den minste andelen er i aldersgruppen 90 år og eldre og er på 3 prosent.

2.4 Tjenestemottakere etter tjenestegruppe

Tjenestetilbudet i kommunene har utviklet seg med tid. For å synliggjøre de aktuelle tjenestetilbudene til befolkningen, er det lagt nye tjenestegrupper, beskrevet i teksten under. Dette er en endring fra tidligere års rapportering, hvor tjenestegruppering var noe utdatert.

Tjenester til hjemmeboende er en tjenestestegruppe som samler opp tjenestene praktisk bistand (alle tre typer), dagaktivitetstilbud, matombringing, avlastning utenfor institusjon, støttekontakt, omsorgsstønad og helsetjenester i hjemmet.

Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål består av tjeneste med samme navn ("omsorgsbolig" og "annen bolig" for årgangene 2017 og 2018).

Institusjonstjenester: langtidsopphold i institusjon, tidsbegrensede opphold i institusjon (alle tre typer), avlastning i institusjon, dag- og nattopphold i institusjon og kommunal øyeblikkelig hjelp – døgnopphold³.

Bruk av tvang: skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner (vedtak/avgjørelse fattet jf. helse- og omsorgstjenesteloven kap.9 § 9-5, tredje ledd bokstav a); tvang i systematiske tiltak (vedtak om bruk av tvang og makt jf. helse- og omsorgstjenesteloven kap.9 § 9-5, tredje ledd bokstav b og c); helsehjelp med tvang (pasientrettighetsloven kapittel 4 a).

Velferdsteknologi: trygghetsalarm, lokaliseringsteknologi (GPS), digitalt tilsyn og elektronisk medisineringsstøtte.

Tabellen under viser antall unike tjenestemottakere innen en tjenestegruppe. En tjenestemottaker kan tilhøre flere tjenestegrupper samtidig.

Tabell 2.4.1 Tjenestemottakere gjennom året, etter tjenestegruppe, 2017-2019

	Tjenestemottakere, antall		
	2017	2018	2019
Tjenester til hjemmeboende	300 533	305 927	302 394
Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål	51 256	50 497	45 377
Institusjonstjenester	107 720	108 461	106 095
Bruk av tvang	2 978	2 623	3 036
Velferdsteknologi	95 718	99 612	82 541

Kilde: KPR

To av tjenestegruppene er sterkt påvirket av feilene ved innrapportering til KPR (IPLOS) i 2019 – det er **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål** og **velferdsteknologi** (les mer i kap.1.3).

Antall personer med **tvang** har økt fra 2018 til 2019, men ligger på omtrentlig samme nivå som i 2017.

Antall mottakere av **institusjonstjenester** varierte noe i perioden 2017-2019, med flest tjenestemottakere i 2018 og færrest i 2019. Nedgang i 2019 var på rundt 2 000 tjenestemottakere. Det er usikkert om nedgangen i tallene skyldes en reell nedgang i antall mottakere av institusjonstjenester eller om tallene påvirkes av utfordringene med innrapportering beskrevet i kap.1.3.

Antall mottakere av **tjenester til hjemmeboende** ligger relativt stabilt på rundt 300 000 tjenestemottakere i løpet av året for perioden 2017- 2019. Dette er

³ Etter definisjon her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-kommunalt-oyeblikkelig-dognopphold#hva-skal-rapporteres-til-iplos-registeret>

tjenestegruppen med flest tjenestemottakere. For å se på historiske endringer i antall tjenestemottakere på enkelttjenestene i hver tjenestegruppe, se kap.2.5.

Tabell 2.4.2 Tjenestemottakere gjennom året, etter alder og tjenestegruppe, 2019

	Tjenestemottakere. antall					
	I alt, unike tjenestemottakere	Tjenester til hjemmeboende	Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål	Institusjons tjenester	Bruk av tvang	Velferdsteknologi
0-17 år	16 466	15 627	44	2 180	133	17
18-49 år	79 992	75 366	10 905	3 789	1 003	1 369
50-66 år	52 733	47 697	8 211	7 753	541	5 071
67-79 år	74 232	60 532	8 151	25 954	484	18 002
80-89 år	92 762	69 694	10 241	39 645	579	37 112
90 år og over	48 481	33 476	7 825	26 773	296	20 970

Kilde: KPR

- I hver aldersgruppe er det flest tjenestemottakere med **tjenester til hjemmeboende**
- Det er mellom 7 000 og 11 000 mottakere av tjenesten **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål** i hver aldersgruppe, unntatt mottakere under 18 år
- Vi finner flest mottakere av **institusjonstjenester** i aldersgruppen 80 -89 år
- Vi finner flest mottakere av **tvang** i aldersgruppen mellom 18 og 49 år.
- Betydelig flere eldre (over 67 år) mottar tjenester i gruppen **velferdsteknologi**, sammenlignet med tjenestemottakerne under 67 år

2.5 Tjenestemottakere etter type helse- og omsorgstjeneste

Tabellen 2.5.1 viser tjenestene med krav om rapportering til KPR (IPLOS) i 2019. Tjenesten **rehabilitering og habilitering utenfor institusjon** er utgått fra og med 2019, mens tjenestene **omsorgsbolig** og **annen bolig**, er erstattet med **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål**. Det er også to nye tjenester i gruppen velferdsteknologi – **digitalt tilsyn** og **elektronisk medisineringsstøtte**.

Antall mottakere av **trygghetsalarm** er sterkt påvirket av feil ved innrapportering. Feilen berører i tillegg andre velferdsteknologiløsninger (**lokaliseringsteknologi (GPS), digitalt tilsyn, elektronisk medisineringsstøtte**), men gir mindre utslag på tallene på landsbasis. Feilen har blitt rettet i de største kommunene. Resterende kommuner med denne feilen har blitt informert og oppfordret til å rette feilen innen rapportering for 2020.

Den største absolutte økningen i antall tjenestemottakere siden 2018 har skjedd i antall mottakere av **helsetjenester i hjemmet**, og økningen er på rundt 14 000 tjenestemottakere. Den største relative økningen i antall tjenestemottakere siden 2018 har skjedd i antall mottakere av **lokaliseringsteknologi (GPS)**, og økningen er på 76 prosent.

Tabell 2.5.1 Tjenestemottakere gjennom året, etter type tjeneste, 2009-2019

	Tjenestemottakere, antall										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Praktisk bistand - daglige gjøremål	124 407	122 034	119 937	118 395	116 666	113 616	110 676	107 335	106 767	103 207	101 826
Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål	18 917	20 112	21 890	22 566	23 402	23 793	23 726	24 496	24 856	25 620	26 269
Praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistanse	2 929	3 071	3 352	3 296	3 322	3 442	3 567	3 802	3 971	3 884	4 032
Dagaktivitetstilbud	25 723	25 431	26 409	27 078	28 547	28 830	29 690	30 671	31 543	32 180	33 580
Matombringing	29 551	31 054	31 621	32 200	33 196	34 245	33 999	33 006	33 383	32 559	32 464
Trygghetsalarm	91 659	90 749	91 541	92 756	92 224	92 177	93 300	94 745	96 835	98 693	82 049
Avlastning - utenfor institusjon/bolig	9 936	9 898	10 008	10 082	9 832	9 867	9 871	9 856	9 676	9 290	9 305
Avlastning - i institusjon/bolig	7 318	7 296	7 755	7 852	7 864	7 752	7 779	7 899	8 069	8 064	8 451
Støttekontakt	32 705	33 898	34 517	35 188	35 772	36 425	36 862	37 138	38 053	37 720	37 821
Omsorgsstønad	10 693	10 798	10 802	10 974	10 975	11 099	11 293	11 548	11 699	11 546	11 562
Helsetjenester i hjemmet	189 694	191 415	194 699	201 819	205 340	209 529	217 142	223 780	229 566	233 857	247 808
Dagopphold i institusjon	8 319	8 063	7 844	8 362	7 396	7 035	6 562	6 374	6 182	5 802	5 046
Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling	20 307	20 954	21 933	26 833	27 611	27 528	27 927	28 477	28 668	28 855	29 426
Tidsbegrenset opphold - rehabilitering/habilitering	12 190	12 532	13 505	14 754	15 352	15 200	15 716	16 139	16 292	16 099	15 877
Tidsbegrenset opphold - annet	20 863	20 221	19 869	21 679	22 314	21 925	22 372	22 814	22 778	21 746	22 720
Langtidsopphold i institusjon	48 989	48 563	48 333	48 543	48 205	48 063	47 955	47 647	47 508	46 288	45 866
Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold	8 610	10 760	14 797	13793
Lokaliseringsteknologi (GPS)	341	611	1 328	2 333
Elektronisk medisineringsstøtte	1 816
Digitalt tilsyn	3 925
Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål	51 256	50 497	46 313

Kilde: KPR

Den største absolutte nedgangen i antall tjenestemottakere siden 2018, er i antall mottakere av **praktisk bistand – daglige gjøremål** og nedgangen var på rundt 1 400 tjenestemottakere. Den største relative nedgangen i antall tjenestemottakere siden 2018 har skjedd i antall mottakere av **dagopphold i institusjon**, og nedgangen var på 13 prosent. Antall tjenestemottakere av **dagopphold i institusjon** har hatt en svakt fallende trend siden 2009. Nedgangen kan kanskje forklares med at flere kommuner har omdefinert tjenesten til et **dagaktivitetstilbud**.

Flere tjenestetilbud har hatt en økning i antall mottakere i deler eller hele perioden mellom 2009 og 2019. Dette gjelder **praktisk bistand – opplæring, praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistent, dagaktivitetstilbud, avlastning i institusjon/bolig, støttekontakt, omsorgsstønad, helsetjenester i hjemmet, tidsbegrenset opphold i institusjon (alle typer) og kommunal øyeblikkelig hjelp – døgnopphold⁴**.

⁴ Etter definisjon her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-kommunalt-oyeblikkelig-dognopphold#hva-skal-rapporteres-til-iplos-registeret>

Flere tjenester har hatt trend med nedgang i deler eller hele perioden mellom 2009 og 2019: **praktisk bistand daglige gjøremål, dagopphold i institusjon, langtidsopphold i institusjon.**

Tabell 2.5.2 Tjenestemottakere gjennom året, etter alder og tjenestetype, 2019

	Tjenestemottakere etter tjenestetype		Tjenestemottakere etter alder og tjenestetype			
	antall	andel, prosent	< 67 år	> 67år	andel under 67 år, prosent	andel over 67år, prosent
Praktisk bistand - daglige gjøremål	101 826	13	24 676	77 150	24	76
Praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål	26 269	3	21 944	4 325	84	16
Praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistanse	4 032	1	3 539	493	88	12
Dagaktivitetstilbud	33 580	4	11 535	22 045	34	66
Matombringing	32 464	4	4 611	27 853	14	86
Trygghetsalarm	82 049	10	6 118	75 931	7	93
Avlastning - utenfor institusjon/bolig	9 305	1	8 692	613	93	7
Avlastning - i institusjon/bolig	8 451	1	3 468	4 983	41	59
Støttekontakt	37 821	5	29 130	8 691	77	23
Omsorgsstønad	11 562	1	9 543	2 019	83	17
Helsetjenester i hjemmet	247 808	32	101 695	146 113	41	59
Dagopphold i institusjon	5 046	1	429	4 617	9	91
Tidsbegrenset opphold - utredning/behandling	29 426	4	3 034	26 392	10	90
Tidsbegrenset opphold - rehabilitering/habilitering	15 877	2	1 889	13 988	12	88
Tidsbegrenset opphold - annet	22 720	3	2 293	20 427	10	90
Langtidsopphold i institusjon	45 866	6	2 191	43 675	5	95
Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold	13 793	2	2 621	11 172	19	81
Lokaliseringsteknologi (GPS)	2 333	0	265	2 068	11	89
Elektronisk medisineringsstøtte	1 816	0	357	1 459	20	80
Digitalt tilsyn	3 925	1	314	3 611	8	92
Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål	46 313	6	19 546	26 767	42	58
Totalt		100				

Kilde: KPR

Antall mottakere av **helsetjenester i hjemmet** er minst dobbelt så stort som antall av mottakere av hvilken som helst annen enkelttjeneste. Av alle tjenester, gis det mest av **helsetjenester i hjemmet** (32 prosent), **praktisk bistand – daglige gjøremål** (13 prosent) og **trygghetsalarm** (10 prosent) i 2019.

Blant tjenestemottakere over 67 år er det flest tjenestemottakere med **helsetjenester i hjemmet, praktisk bistand – daglige gjøremål** og **trygghetsalarm**; derimot, mottar relativt få **praktisk bistand - brukerstyrt - personlig assistent, avlastning - utenfor institusjon/bolig og omsorgsstønad**.

Blant tjenestemottakere under 67 år er det flest tjenestemottakere med **helsetjenester i hjemmet, støttekontakt, praktisk bistand – daglige gjøremål og praktisk bistand – opplæring**; derimot har relativt få vært på **tidsbegrenset opphold i institusjon - utredning/behandling** og/eller mottar **lokaliseringsteknologi (GPS)**.

2.6 Tildelte timer

Tildelte timer er en opplysning om direkte tid i timer per uke, som er vedtatt gitt til bruker. Beregning av gjennomsnittlige verdier for tildelte timer er komplisert, på grunn av blant annet at antall tildelte timer kan variere gjennom året, og at

tjenestetilbudet kan settes på pause på grunn av en sykehusinnleggelse. For å redusere kompleksiteten, beregnes gjennomsnittlig antall tildelte timer på grunnlag av status per 31. desember (se vedlegg A for mer informasjon).

Status for mottakere som mottar tjenester tilsvarende ett årsverk eller mer per uke per 31. desember 2019 (**35,5 eller flere timer i uken**):

- Blant mottakere av praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse og praktisk bistand – opplæring - daglige gjøremål, er det henholdsvis 39 og 22 prosent med **35,5 eller flere timer i uken**
- Blant mottakere av støttekontakt, dagopphold i institusjon, helsetjenester i hjemmet og praktisk bistand – daglige gjøremål, er det mellom 0 og 2 prosent med **35,5 eller flere timer i uken**

Tabell 2.6.1 Tjenestemottakere per 31. des., gruppert etter timetall, andel, 2019

	Tjenestemottakere, antall*	I alt	Under 2 timer i uken	2 - 5 timer i uken	5 - 10 timer i uken	10-15 timer i uken	15-35,4 timer i uken	35,5 eller flere timer i uken
Praktisk bistand - daglige gjøremål	79 446	100	77	11	5	2	3	2
Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål	21 252	100	32	16	10	7	13	22
Praktisk bistand: brukerstyrt personlig assistanse	3 614	100	3	3	12	13	30	39
Dagaktivitetstilbud	24 103	100	9	7	27	20	34	3
Avlastning - utenfor institusjon	7 130	100	7	12	21	30	22	8
Avlastning - i institusjon (rullerende)	610	100	8	under 5	under 10	7	31	49
Støttekontakt	30 932	100	6	80	13	1	0	0
Omsorgsstønad	9 698	100	4	18	39	19	17	3
Helsetjenester i hjemmet	158 206	100	58	21	11	4	4	2
Dagopphold i institusjon	2 845	100	6	2	40	30	21	1
Nattopphold i institusjon	14	100	42	0	under 20	under 10	under 20	under 20

Kilde: KPR

* - ekskludert tjenestemottakere med null timer per uke

Hovedtrekk i andre grupper for timetall per uke:

- 90 prosent av mottakere av helsetjenester i hjemmet mottar **under 10 timer tjeneste i uken**.
- 80 prosent av mottakere av støttekontakt får mellom **2 og 5 timer tjeneste i uken**.
- 80 prosent av mottakere av rullerende avlastning i institusjon mottar **over 15 timer tjeneste i uken**
- 77 prosent av mottakere av praktisk bistand – daglige gjøremål mottar **under 2 timer tjeneste i uken**
- 69 prosent av mottakere av praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse mottar **over 15 timer tjeneste i uken**

Andel tjenestemottakere som har **10 timer tjeneste eller mer**, har vært relativt stabil siden 2009, med største andelen blant mottakere av praktisk bistand -brukerstyrt personlig assistanse (82 prosent) og minste andelen blant mottakere av støttekontakt (2 prosent).

Tabell 2.6.2 Andel tjenestemottakere med 10 tildelte timer eller mer, i det totale antallet tjenestemottakere, etter tjenestetype, 2009-2019, prosent

	Tjenestemottakere, prosent										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Praktisk bistand - daglige gjøremål	5	5	5	6	6	7	7	7	8	7	7
Praktisk bistand - opplæring: daglige gjøremål	44	43	43	42	42	44	43	43	42	42	42
Praktisk bistand: brukerstyrt personlig assistent	81	81	80	80	80	80	82	80	81	83	82
Dagaktivitetstilbud	62	60	58	58	58	60	60	59	59	58	57
Helsetjenester i hjemmet	11	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Avlastning utenfor institusjon	62	60	59	59	59	59	59	58	59	60	61
Støttekontakt	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Omsorgsstønad	42	42	41	41	41	41	41	41	40	39	39
Avlastning - i institusjon (rullerende)	90	92	89	89	90	89	88	89	90	89	87
Dagopphold	57	56	55	56	55	56	57	59	59	60	52
Nattopphold i institusjon	21	4	27	40	38	50	100	71	55	89	<50

Kilde: IPLOS-registeret/(-2016) KPR(2017-)

Andelen av mottakere med **10 timer i uken eller mer** har vært svakt fallende siden 2009 for tjenestene praktisk bistand – opplæring - daglige gjøremål, omsorgsstønad og dagaktivitetstilbud. Det var trend med økning for tjenesten praktisk bistand - daglige gjøremål i perioden 2009-2017 .

2.7 Nye tjenestemottakere og tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger

En stor del av brukerne av kommunale helse- og omsorgstjeneste mottar tjenester over flere år. Det har vært en jevn økning i tilgang og avgang av brukere fra 2010 til 2018. Denne økningen fortsatte også fra 2018 til 2019, tross mangler i rapportering av enkelttjenester (for detaljer se kap.1.3).

Nye tjenestemottakere (tilgang), er tjenestemottakere som mottar tjenester i 2019, og ikke rapportert som tjenestemottakere i 2018 ⁵. **Tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger (avgang, avsluttet)**, er tjenestemottakere rapportert til registeret i 2018 ⁶, men ikke rapportert som tjenestemottakere i 2019.

Tabell 2.7.1 Tilgang og avgang av tjenestemottakere gjennom året, 2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere , antall	327 444	330 468	336 864	340 093	342 216	349 419	355 635	361 471	364 587	364 666
Ny fra forrige år, prosent, herav:	18,3	19,3	19,7	19,6	19,8	20,9	21,3	21,6	22,0	22,4
ikke hatt tjenester tidligere*	16,2	16,4	16,5	16,3	16,0	16,7	16,9	16,8	x	19,8

* - for 2019 - har ikke hatt tjenester i 2017 og 2018

Kilde: IPLOS-registeret/(-2016) /KPR(2017-)

⁵ Kommunene som ikke har rapportert i 2019 er representert i denne rapporten med tallene for 2018. For disse kommunene blir status for mottak av tjenester i 2017 et utgangspunkt for beregning av tilgang

⁶ Kommunene som ikke har rapportert i 2019 er representert i denne rapporten med tallene for 2018. For disse kommunene blir status for mottak av tjenester i 2017 et utgangspunkt for beregning av avgang

Andel **nye tjenestemottakere** som har hatt tjenester i løpet av 2019 var 0,4 prosentpoeng større enn andelen **nye tjenestemottakere** som har hatt tjenester i løpet av 2018.

Tabell 2.7.2 Nye tjenestemottakere, etter alder og funksjonsnivå, 2019

	Tjenestemottakere gjennom året, antall	Andel nye tjenestemottakere, prosent
Alder i 2019		
0-17 år	16 466	26,6
18-49 år	79 992	25,4
50-66 år	52 733	24,7
67-79 år	74 232	29,1
80-89 år	92 762	18,4
90 år og over	48 481	6,5
Bistandsbehov i 2019		
Noe/avgrenset bistandsbehov	131 297	27,5
Middels til stort bistandsbehov	113 616	15,4
Omfattende bistandsbehov	86 249	5,4

Kilde: KPR

Blant tjenestemottakere i 2019 var det flest **nye** i aldersgruppen 67-79 år og færrest **nye** i aldersgruppen 90 år og over.

27 prosent av tjenestemottakere med noe/avgrenset behov, er **nye**. 5 prosent av tjenestemottakere med omfattende behov, er **nye**.

Tabell 2.7.3 Tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger, etter alder og funksjonsnivå, 2019

	Tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger, antall		
	I alt	avsluttet ikke død	avsluttet død
Alder			
0-17 år	3 442	3 404	38
18-49 år	16 950	16 179	771
50-66 år	12 001	8 760	3 241
67-79 år	18 137	9 298	8 839
80-89 år	17 494	3 917	13 577
90 år og over	11 403	576	10 827
Bistandsbehov			
Noe/avgrenset bistandsbehov	29 508	25 369	4 139
Middels til stort bistandsbehov	17 256	7 719	9 537
Omfattende bistandsbehov	19 845	499	19 346

Kilde: KPR

Flest tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger, var det i aldersgruppen **67-79 år** og færrest tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger - i aldersgruppen **0-17 år**. Antall avsluttet på grunn av død er økende med alder.

Blant tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger, var det flest tjenestemottakere med **noe/avgrenset bistandsbehov**. Blant tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger på grunn av død, var det flest tjenestemottakere med **omfattende bistandsbehov**.

2.8 Tiden fra innvilget tjeneste til oppstart av tjeneste

Tiden fra innvilget tjeneste til oppstart av tjeneste (**iverksettingstid**) publiseres hvert år som nasjonale kvalitetsindikatorer:

<https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester>

Her publiseres, blant annet, ventetid (iverksettingstid) for dagaktivitetstilbud, helsetjenester til hjemmeboende, støttekontakt og sykehjem. Definisjoner, omtale og forbehold er publisert på nettsiden.

Tabell 2.8 Vedtak gjennom året, gruppert etter iverksettingstid* (IV) og tjenestetype, 2019

	Vedtak, antall	Negativ IV-tid**	Prosent		
			0-15 dager	16-30 dager	31 dager og mer
Praktisk bistand - daglige gjøremål	42 837	32	59	5	4
Dagaktivitetstilbud	14 210	34	49	5	12
Støttekontakt	16 704	37	45	7	11
Helsetjenester i hjemmet	162 531	41	55	2	2

Kilde: KPR

* - Iverksettingstid: dager mellom vedtaksdato og iverksetningsdato

** - Negativ iverksettingstid: dager mellom iverksetningsdato og vedtaksdato (tjenesten starter før vedtak er fattet)

Vær oppmerksom på at kommunene som ikke har rapportert for 2019 er ikke representert i kvalitetsindikatorer på nasjonalt nivå og at statistikken er påvirket av kommunesammenslåing.

For oversikt over personer ført på venteliste til langtidsplass eller plass i bolig særlig tilrettelagt for heldøgntjenester, bruk tallene fra en kartlegging Helsedirektoratet gjennomfører tre ganger i året:

<https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/venteliste-for-langtidsplass-pa-sykehjem>

2.9 Vedtak om innvilgelse eller avslag

Flest **vedtak** fattet i 2019 var om helsetjenester i hjemmet (ny vurdering av eksisterende vedtak inkludert). Færrest **vedtak** er fattet om praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse. Det fattes også relativt få **vedtak** om dagopphold i institusjon, omsorgsstønad og avlastning utenfor institusjon.

Tabell 2.9 Vedtak fattet i løpet av 2019, klager registrert i 2019, etter type tjeneste

	Vedtak, antall	Vedtak med avslag, antall	Vedtak med avslag, prosent	Klager, antall
Praktisk bistand - daglige gjøremål	50 932	754	1,5	32
Praktisk bistand ,opplæring - daglige gjøremål	13 865	170	1,2	11
Praktisk bistand, brukerstyrt personlig assistanse	3 308	452	13,7	64
Dagaktivitetstilbud	17 577	441	2,5	under10
Matombringing	11 914	53	0,4	under10
Trygghetsalarm*	*	*	*	under10
Avlastning - utenfor institusjon	7 944	366	4,6	30
Avlastning i institusjon	23 619	513	2,2	40
Støttekontakt	19 982	1 266	6,3	40
Omsorgsstønad	8 006	870	10,9	80
Helsetjenester i hjemmet	196 692	1 655	0,8	30
Dagopphold i institusjon	3 641	126	3,5	under10
Tidsbegrenset opphold, utredning/behandling	54 133	429	0,8	under10
Tidsbegrenset opphold, habilitering/rehabilitering	26 444	282	1,1	under10
Tidsbegrenset opphold, annet	41 023	792	1,9	14
Langtidsopphold i institusjon	20 704	1 499	7,2	32
Bolig kommunen disponerer til Helse- og omsorgsformål	11 103	1 400	12,6	37

Kilde: KPR

* - fra 2019 kreves det ikke vedtak ved tildeling av trygghetsalarm eller andre velferdsteknologiske løsninger

En relativt liten andel av alle vedtak er **avslag**. Hovedtrekk for vedtak om avslag i 2019:

- Mellom 10-14 prosent av vedtak om tjenestene praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse, omsorgsstønad og bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål, er **avslag**.
- Mellom 5 og 9 prosent av vedtak om langtidsopphold i institusjon og støttekontakt er **avslag**.
- Mellom 2 og 4 prosent av vedtak om dagaktivitetstilbud, avlastning i institusjon/bolig, dagopphold i institusjon, er **avslag**.
- Resterende tjenester har under 2 prosent av vedtak som gir **avslag**.
- Det laveste antallet og andelen av vedtak med avslag, er på tjeneste helsetjenester i hjemmet.

Det registreres relativt få **klager** i løpet av året. Flest **klager** var det på tjenestene omsorgsstønad og praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse.

Det er gjennomført sammenlikninger på enkeltkommuner, som bekrefter lavere tall eller ingen klager rapportert til KPR (IPLOS,) sammenlignet med antall klager registret hos Fylkesmann. Siden både kommuner og fylkesmenn kan motta klager, er det behov for videre arbeid for økt datakompletthet.

2.10 Øyeblikksbilde – tjenester den 31. desember

Antall tjenestemottakere per den siste dagen i året, har vært svakt økende i perioden 2010-2018. I 2019 var antall tjenestemottakere rundt 1 prosent lavere

enn samme dag i 2018. Tallene er påvirket av utfordringene med datakvalitet beskrevet i kap.1.3. I tillegg, har nye krav for rapportering til registeret ført til en forventet nedgang i antall tjenestemottakere. Antall tjenestemottakere gjennom året har ikke gått ned like mye, som tallene per 31. desember. Dette synliggjør at øyeblikksbildet er mer sensitivt for eventuelle feil og mangler.

Tabell 2.10.1 Tjenestemottakere per 31.des. , 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere, antall	265 723	268 778	271 503	271 412	272 357	275 200	278 161	282 726	283 286	280 669

Kilde: IPLOS-registeret(-2016) /KPR(2017-)

Antall mottakere av **tjenester til hjemmeboende** har økt i perioden 2017- 2019, og er på 228 000 tjenestemottakere per 31.desember 2019. Det er en økning på 2 prosent fra 2018.

Tabell 2.10.2 Tjenestemottakere per.31.des., etter type tjeneste. 2017-2019

	Tjenestemottakere, antall		
	2017	2018	2019
Tjenester til hjemmeboende	219 679	222 787	227 539
Bolig kommune disponerer til helse- og omsorgsformål	44 194	43 502	40 031
Institusjonstjenester	44 919	44 346	43 972
Bruk av tvang	1 951	1 567	1 931
Velferdsteknologi	77 055	80 242	68 894

Kilde: KPR

Nedgangen i antall mottakere av **velferdsteknologi** og **bolig kommune disponerer til helse- og omsorgsformål** er påvirket av utfordringene med innrapportering (nærmere omtalt i kap.1.3).

Antall mottakere av **institusjonstjenester** har vært på mellom 43 000-45 000 tjenestemottakere per 31.desember i perioden 2017-2019. I 2019 er det en nedgang med 374 tjenestemottakere fra 2018.

Bruk av tvang har vært på omtrentlig samme nivå i 2017 og 2019, med rundt 400 færre tjenestemottakere i 2018.

Per siste dag i 2019 var det flest tjenestemottakere i kategorien **noe/avgrenset bistandsbehov** (tabell 2.10.3). Andel av tjenestemottakere i denne funksjonsnivågruppen, har vært noe fallende i perioden 2010-2019 (nedgang fra 38 til 35 prosent). Derimot, har andel tjenestemottakere med **middels til stort bistandsbehov** og **omfattende bistandsbehov**, vært økende i samme perioden (økning henholdsvis fra 32 til 34 prosent og fra 22 til 24 prosent. Antall tjenestemottakere med **uoppgitt bistandsbehov** har økt fra 6 prosent i 2012-2018, til 7 prosent i 2019.

Tabell 2.10.3 Tjenestemottakere per 31.des., etter funksjonsnivå, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere, antall	265 723	268 778	271 503	271 412	272 357	275 200	278 161	282 726	283 286	280 669
I alt, prosent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Noe/-avgrenset bistandsbehov, prosent	38	38	38	38	37	37	37	37	37	35
Middels til stort bistandsbehov, prosent	32	33	33	34	34	34	34	34	34	34
Omfattende bistandsbehov, prosent	22	22	23	23	23	23	23	24	24	24
Uoppgitt bistandsbehov, prosent	8	7	6	6	6	6	6	6	6	7

Kilde: IPLOS-registeret(-2016) /KPR(2017-)

Rapportering av funksjonsnivå i 2019 er påvirket av kommunesammenslåing, der flere kommuner hadde færre kartleggingspunkter og/eller færre tjenestemottakere kartlagt.

Tabell 2.10.4. Tjenestemottakere per 31.des., etter alder og funksjonsnivå, 2019

	Tjenestemottakere, antall	I alt	Noe/-avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
0-17 år	13 957	100	19	34	31	15
18-49 år	60 316	100	39	34	17	10
50-66 år	39 813	100	40	34	19	8
67-79 år	54 599	100	36	33	24	7
80-89 år	74 604	100	37	33	25	5
90 år og over	37 380	100	27	36	35	2

Kilde: KPR

Blant tjenestemottakere i alderen **0-17 år** er det størst andel med middels til stort bistandsbehov (34 prosent), og relativt stor andel (31 prosent) av mottakere med omfattende bistandsbehov.

Blant tjenestemottakere i alderen **18- 49 år** er det flest med noe/avgrenset (39 prosent) eller middels til stort bistandsbehov (34 prosent). Det er relativt liten andel med omfattende bistandsbehov (17 prosent).

Blant tjenestemottakere i alderen **50-66 år** er det flest med noe/avgrenset (40 prosent) eller middels til stort bistandsbehov (34 prosent). Det er relativt liten andel med omfattende bistandsbehov (19 prosent).

Blant tjenestemottakere i alderen **67-79** og **80-89 år** er det flest med noe/avgrenset (36/37 prosent) eller middels til stort bistandsbehov (33 prosent). Antall mottakere med omfattende bistandsbehov er på 24-25 prosent.

Blant tjenestemottakere i alderen **90 år og over** år er det flest med middels til stort bistandsbehov (36 prosent). Andelen med omfattende bistandsbehov er på 35 prosent. Relativt få i denne aldersgruppen mangler en funksjonsvurdering (2 prosent).

3 Utvalgte temaer

3.1 Samfunnsdeltakelse

Informasjonen om samfunnsdeltakelse omhandler personens egne ønsker og behov for bistand og transport til å delta i arbeid og utdanning, organisasjonsarbeid, kultur og fritidsaktiviteter. Videre om de mottar bistand eller transport og om de opplever å få dekket sitt behov. Det er noe usikkerhet knyttet til tallgrunnlaget i tabellene, fordi registeret ikke kjenner godt nok til hvor ofte disse opplysningene oppdateres og vurderes i journal.

15 prosent av tjenestemottakere som mottok tjenester per den 31. desember hadde behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning. Dette er uendret andel fra 2018. 7 prosent av tjenestemottakere hadde behov for transport til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning. Det er ingen endring fra 2018.

Tabell 3.1 Behov for bistand til å delta og for transport i forbindelse med arbeid/utdanning, organisasjonsarbeid, fritid, og kultur. Tjenestemottakere i ulike aldersgrupper per 31. des. 2019.

	Andel med ulike behov, prosent	Behov, fordelt etter alder, prosent*					
		0-17 år	18-49 år	50-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og over
Behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning	15	52	44	15	1	0	0
Behov for transport til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning	7	29	18	8	1	0	0
Behov for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur	26	49	41	33	20	15	19
Behov for transport til å delta i organisasjonsarbeid, fritid og kultur	24	28	25	25	22	21	27

Kilde: ssb.no/tabell/12655

* Prosentandelene viser forholdet mellom antall brukere med definert type behov i aldersgruppen (behov for transport, bistand osv.) og antallet tjenestemottakere i aldersgruppen

26 prosent av tjenestemottakere som mottok tjenester per den 31. desember hadde **behov for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur**. Dette er en nedgang fra 28 prosent i 2018. 24 prosent av tjenestemottakere hadde **behov for transport til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur**. Det er også en nedgang fra 25 prosent i 2018.

Blant tjenestemottakere i alderen **0-17 år** hadde litt over halvparten behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning, og rundt 50 prosent med behov for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og

kultur. Omtrentlig lik andel av tjenestemottakere i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning og til å delta i organisasjonsarbeid, fritid og kultur (28-29 prosent).

Blant tjenestemottakere i alderen **18-49 år** hadde 44 prosent behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning, og 41 prosent med behov for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur. 18 prosent av tjenestemottakere i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning og 25 prosent av tjenestemottakere i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i organisasjonsarbeid, fritid og kultur.

Blant tjenestemottakere i alderen **50-66 år** hadde 15 prosent behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning, og 33 prosent med behov for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur. 8 prosent av tjenestemottakere i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning og 25 prosent av tjenestemottakere i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i organisasjonsarbeid, fritid og kultur.

Det er veldig liten andel (0 til 1 prosent) av tjenestemottakere i alderen **67 år** og over som hadde behov for bistand til å delta i forbindelse med arbeid eller utdanning, og for transport til å delta i forbindelse med arbeid/utdanning. Derimot mellom 15 og 20 prosent hadde behov for bistand for bistand til å delta i forbindelse med organisasjonsarbeid, fritid og kultur. Mellom 21 og 27 prosent av tjenestemottakerne i aldersgruppen hadde behov for transport til å delta i organisasjonsarbeid, fritid og kultur.

3.2 Privat, ikke betalt hjelp

Det er noe usikkerhet knyttet til tallgrunnlaget i tabellene fordi registeret ikke kjenner godt nok til hvor ofte disse opplysningene oppdateres og vurderes i journal.

Tabellen 3.2.1 viser hvor mange timer per uke mottar personen med en eller flere av følgende kommunale helse- og omsorgstjenester: helsetjenester i hjemmet, praktisk bistand - daglige gjøremål, praktisk bistand - opplæring - daglige gjøremål, praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse. Beregningsmetoden er at det først lages sum av timer for hver mottaker, så beregnes gjennomsnittet av timer for tjenestemottakerne.

Tabell 3.2.1 Gjennomsnittlig antall timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand, etter tjenestemottakers tilgang på privat ubetalt hjelp per 31.des., 2009-2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, antall*	163 394	165 374	169 811	172 065	173 459	173 739	176 207	178 416	182 582	189 593	188 524	
gjennomsnittlig timer per uke	uansett tilgang på privat ubetalt hjelp	7,5	7,8	7,9	8,1	8,4	8,7	8,9	9,1	9,2	9,9	9
	Inntil 3 timer/uke	7,1	7,1	7,4	7,6	7,9	8,3	8,7	8,9	9,1	9,4	8,8
	3 inntil 9 timer/uke	5,4	5,6	6,1	6,8	7,1	7,6	8,2	8,4	8,7	9,2	8,5
	9 inntil 15 timer/uke	7,8	8,2	9,1	9,7	10,5	10,7	12,4	12,8	14,1	14,6	13,9
	15 timer/uke og mer	10,7	12,9	14,8	16,6	19,6	22,1	23,3	24,9	24,5	27,3	26,7
	Mottar hjelp, ukjent omfang	5,6	5,7	5,8	5,9	6	6,2	6,5	6,7	7	7,2	7
	Mottar ikke privat hjelp	9	9,3	9,1	9,3	9,6	9,9	9,9	10,1	10,2	10,7	9,6
	Uoppgitt tilgang på privat ubetalt hjelp	6	5,1	4,2	4,6	3,1	2,9	4,1	3	3,2	4,1	3,4

Kilde: IPLOS-registeret/KPR

*- ekskludert tjenestemottakere med null timer i uken

Antall mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller minst en av typene av praktisk bistand per 31.desember 2019 er rundt 1 000 lavere enn i 2018. Nedgangen er, mest sannsynlig, en følge av underrapportering knyttet til kommunesammenslåing (data per 31.des. ser ut til å være mer påvirket av dette enn tallene for hele året).

Antall timer per uke per tjenestemottaker med helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand var på 9 timer i uken i 2019. Når mottakerne fordeles etter tilgang på privat ubetalt hjelp, varierer antall timer hjelp fra kommunale helse- og omsorgstjenester. Personer med mer privat ikke betalt hjelp, mottar også flere timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand.

Tjenestemottakere med **inntil 9 timer av privat ikke betalt hjelp**, mottar rundt 9 timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand. Det kommunale tilbudet øker til rundt 14 timer i uken for personer med **9-15 timer av privat ikke betalt hjelp**.

Den største timeomfang av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand gis til personer med **15 timer i uken og over** av privat ikke betalt hjelp. Personer **uten privat ikke betalt hjelp** mottar rundt 10 timer tjenester i uken.

Tabell 3.2.2 Gjennomsnittlig antall timer av helsetjeneste i hjemmet eller praktisk bistand, etter tjenestemottakers funksjonsnivå og tilgang på privat ubetalt hjelp per 31.des.2019

	Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/ eller praktisk bistand*, antall	Gjennomsnittlig timer per uke							
		uansett tilgang på privat ubetalt hjelp	Inntil 3 timer/uke	3 inntil 9 timer/uke	9 inntil 15 timer/uke	15 timer/uke og mer	Mottar hjelp, ukjent omfang	Mottar ikke privat hjelp	Uoppgitt privat ikke betalt hjelp
Noe/avgrenset bistandsbehov	75 605	1,6	1,8	1,9	3,3	3,5	1,8	1,4	1,4
Middels til stort bistandsbehov	77 185	6,1	6,2	6,2	7,8	14	5,6	6	4
Omfattende bistandsbehov	34 094	32,9	30,8	23,4	30,9	44,4	21,4	39	18,4
Uoppgitt bistandsbehov	1 640	1,8	1,5	4,5	2,8	10,1	1,8	1,7	1,4

Kilde: KPR

*- ekskludert tjenestemottakere med null timer i uken

Tjenestemottakere med **omfattende bistandsbehov** mottar mer helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand per uke, enn mottakere med lavere eller **uoppgitt bistandsbehov**. Tjenestemottakerne med **omfattende bistandsbehov** får også mer helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand per uke i hver kategori for privat ikke betalt hjelp.

For personer med **noe/avgrenset bistandsbehov**:

- Som mottar inntil 3 timer, mellom 3 og 9 timer eller med ukjent omfang av privat ikke betalt hjelp i uken, er antall timer helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand på rundt 2 timer i uken
- Det er rundt 3 timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand for personer med tilgang på mellom 9 og 15 timer privat ikke betalt hjelp i uken
- Personer uten tilgang på privat ikke betalt hjelp og personer med uoppgitt tilgang mottar 1,4 timer i uken av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand

For personer med **middels til stort bistandsbehov**:

- antall timer av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand ligger på rundt 6 timer i uken for de fleste kategoriene av tilgang på privat ikke betalt hjelp.
- Unntakene er :
 - For personer med privat ikke betalt hjelp mellom 9 og 15 timer i uken, - er antall timer på 7,8 i uken
 - For personer med og privat ikke betalt hjelp på over 15 timer i uken, - er antall timer på 14 timer i uken
 - For personer med uoppgitt tilgang på privat ikke betalt hjelp –er antall timer på 4 timer i uken

For personer med **omfattende behov**:

- Antall timer helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand ligger på rundt 20 timer i uken ved tilgang på 3-9 timer, ukjent omfang og uoppgitt omfang av privat ikke betalt hjelp.
- Personer uten tilgang på privat ikke betalt hjelp mottar 39 timer helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand i uken.
- Personer med inntil 3 timer, og 9-15 timer av privat ikke betalt hjelp, mottar rundt 31 time i uken.
- 44 timer i uken av helsetjeneste i hjemmet og/eller praktisk bistand gis til tjenestemottakere med 15 eller flere timer privat ikke betalt hjelp i uken.

3.3 Heldøgntjenestetilbud

Heldøgntjenestetilbud er en ny opplysning som rapporteres til registeret fra og med rapportering for 2019, og skal fortelle om tjenestemottakers totale tjenestetilbud er tilsvarende heldøgntjenestetilbud. 229 av 398 kommuner (58 prosent) har rapportert heldøgntjenestetilbud.

Kommunene som har rapportert, har rapportert 20 915 unike personer med heldøgntjenestetilbud. Dette utgjør 5,5 prosent av tjenestemottakere gjennom året.

3.4 Tjenestemottakers bosituasjon

Fordeling av tjenestemottakere etter bosituasjon skjer på grunnlag av tjenester aktive per 31. desember. Dette er en endring fra tidligere års rapporter, hvor fordelingen baserte seg både på tjenesterapportering og opplysninger om bemanning knyttet til bolig. Siden rapportering til KPR(IPLOS) ikke inneholder opplysningene om bemanning knyttet til boliger lenger, ble tabellene gjort om til å indikere hvor personen bor kun ut fra tjenestetilbudet per 31. desember.

Tjenestemottakere i eget hjem er en restpost for personer som ikke faller under andre kategorier etter bosituasjon, og antas å bo i eget hjem. Denne kategorien er ikke lik tjenestegruppen "tjenester til hjemmeboende" (se definisjonen av "tjenester til hjemmeboende" i kap.2.4).

Tjenestemottakere i eget hjem utgjør den største gruppen av tjenestemottakere, og var den største gruppen av tjenestemottakere etter bosituasjon i perioden 2009-2019, med rundt 197 000 tjenestemottakere i 2019. Antall **tjenestemottakere i eget hjem** har vært svakt økende i perioden 2009-2017, og var på omtrentlig samme nivå i 2018-2019.

Tabell 3.4.1 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon, 2009-2019

	Tjenestemottakere, antall										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I alt	266 409	265 723	268 778	271 503	271 412	272 357	275 200	278 161	282 726	283 286	280 669
Langtidsopphold i institusjon	34 802	34 469	34 214	34 012	33 968	33 882	33 547	33 094	32 733	31 990	31 849
Midlertidig opphold i institusjon	8 733	8 066	8 235	8 889	8 242	8 371	8 447	8 692	8 511	11 851	11 955
Bolig kommuner disponerer til helse- og omsorgsformål	39 423	42 792	44 483	44 846	44 772	44 188	44 014	44 454	44 529	43 775	40 031
Tjenestemottakere i eget hjem	183 451	180 396	181 846	183 756	184 430	185 916	189 192	191 921	196 953	195 670	196 834

Kilde: KPR

Den minste gruppen av tjenestemottakere etter bosituasjon var **tjenestemottakere på midlertidig opphold i institusjon** (rundt 12 000). Antall tjenestemottakere her varierte mellom 8000 og 9000 tjenestemottakere i perioden 2009-2017 og økte til rundt 12 000 tjenestemottakere i 2018-2019.

Antall tjenestemottakere på langtidsopphold i institusjon per 31.desember 2019 var på 31 849, det er nedgang på cirka 100 tjenestemottakere fra 2018. Gruppen har en trend med nedgang i perioden 2009-2019 og var på rundt 35 000 tjenestemottakere i 2009. Det er usikkert om nedgangen er reel eller er knyttet til utfordringer med innrapportering beskrevet i kap.1.3.

Antall tjenestemottakere med aktiv tjeneste **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål** per 31.desember har manglende rapportering i 2019 (les mer i kap. 1.3). Siden 2011 har antallet mottakere i denne gruppen vært relativt stabilt på rundt 44 000 tjenestemottakere. Nedgangen på rundt 4 000 tjenestemottakere fra 2018 kan skyldes utfordringene med innrapportering, nærmere beskrevet i kap.1.3.

Tabell 3.4.2 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon og bistandsbehov, 2019

	I alt	Noe/avgrenset bistandsbehov	Middels til stort bistandsbehov	Omfattende bistandsbehov	Uoppgitt bistandsbehov
Tjenestemottakere i alt	100	35	34	24	7
Langtidsopphold i institusjon	100	1	13	86	1
Midlertidig opphold i institusjon	100	13	39	37	10
Bolig kommuner disponerer til helse- og omsorgsformål	100	22	36	37	5
Tjenestemottakere i eget hjem	100	45	36	10	8

Kilde: KPR

Den største andelen tjenestemottakere på **langtidsopphold i institusjon** er tjenestemottakere med omfattende bistandsbehov (86 prosent), den laveste andelen er med noe/avgrenset og uoppgitt bistandsbehov (1 prosent).

Den største andelen tjenestemottakere på **midlertidig opphold i institusjon** er tjenestemottakere med middels til stort bistandsbehov (39 prosent), den laveste andelen er med uoppgitt bistandsbehov (10 prosent).

Den største andelen tjenestemottakere i **bolig kommuner disponerer til helse- og omsorgsformål**, er tjenestemottakere med omfattende bistandsbehov (37 prosent), den laveste andelen er med uoppgitt bistandsbehov (5 prosent).

Den største andelen tjenestemottakere blant **tjenestemottakere i eget hjem**, er med noe/avgrenset bistandsbehov (45 prosent), den laveste andelen er med uoppgitt bistandsbehov (8 prosent).

Tabell 3.4.3 Tjenestemottakere per 31.des., etter bosituasjon og alder, 2019

	Tjenestemottakere, antall	I alt	0-17 år	18-49 år	50-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år og over	prosent						
Langtidsopphold i institusjon	31 849	100	0	1	4	21	40	33							
Midlertidig opphold i institusjon	11 955	100	11	7	5	20	31	16							
Bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål	40 031	100	0	25	19	18	21	15							
Tjenestemottakere i eget hjem	196 834	100	6	25	15	20	25	10							

Kilde: KPR

94 prosent av personer på **langtidsopphold i institusjon** var i alderen over 67 år. 0,4 prosent av personer på **langtidsopphold i institusjon** er i aldersgruppen 0 - 17 år.

31 prosent av personer på **midlertidig opphold i institusjon** var i alderen 80-89 år. Kun 5 prosent av personer på **midlertidig opphold i institusjon** var i alderen 50-66 år.

Mellom 15 og 25 prosent av tjenestemottakere i hver aldersgruppe mottar tjenesten **bolig kommunen disponerer til helse- og omsorgsformål**, unntatt aldersgruppen 0-17 år, hvor andelen var på 0,1 prosent.

35 prosent av **tjenestemottakere i eget hjem** var i alderen 80 år og over. Kun 6 prosent av **tjenestemottakere i eget hjem** var i alderen 0-17 år.

3.5 Individuell plan

Individuell plan er en rettighet tjenestemottakere med behov for langvarige og koordinerte tjenester har, for å sikre et koordinert tjenestetilbud. For pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester skal kommunen tilby koordinator etter loven.

Det er noe usikkerhet knyttet til tallgrunnlaget i tabellene fordi registeret ikke kjenner godt nok til hvor ofte disse opplysningene oppdateres og vurderes i journal.

På grunn av endringer i kodeverk på denne opplysningen, har innrapporterte tall for 2019 mangler. Tallene kan ikke sammenstilles på samme måte som i tidligere år. Det var likevel mulig å sammenligne innrapporterte tall for personer som **har virksom individuell plan**.

Tabell 3.5.1 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des., med virksom individuell plan, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, antall	174 570	177 094	178 687	179 859	180 444	182 500	185 505	189 520	197 160	201 461
-andel med virksom individuell plan, prosent	8,0	8,0	9,0	9,0	10,0	9,0	8,0	7,0	7,8	7,7

Kilde: KPR

Det er noe variasjon i andelen av mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.desember, som har virksom individuell plan. 7,7 prosent hadde virksom individuell plan i 2019, det er omtrentlig samme nivå som i 2018. I perioden 2010-2019, var andelen lavest i 2017 (7,0 prosent) og høyst i 2014 (10 prosent).

Tabell 3.5.2 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des., med virksom individuell plan (IP), etter bistanndsbehov og alder, 2019

	Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, i alt			
	Antall	Prosent		
		Andel med IP	andel med IP under 67 år	andel med IP over 67 år
Noe/avgrenset bistanndsbehov	76 990	4	4	0
Middels til stort bistanndsbehov	77 681	8	7	1
Omfattende bistanndsbehov	34 093	18	16	2
Uoppgitt bistanndsbehov	12 697	2	2	0

Kilde: KPR

Det er variasjon i andelen av mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand som hadde virksom individuell plan per 31. desember 2019. Blant mottakere med **omfattende bistanndsbehov** var det 18 prosent med individuell plan. Blant mottakere med **noe/avgrenset bistanndsbehov** var det 4 prosent med virksom individuell plan.

Det er relativt liten andel (mellom 0 og 2 prosent) av mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, som har virksom individuell plan i **alderen 67 år og over**, i motsetning til tjenestemottakere i aldersgruppen **0 - 66 år**, der andelen varierer mellom 2 og 16 prosent.

3.6 Koordinator

Kommunene skal tilby koordinator til pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Koordinatoren skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte pasient eller bruker, samt sikre samordning av tjenestetilbudet og fremdrift i arbeidet med individuell plan. Koordinator oppnevnes i forbindelse med individuell plan, men skal også tilbys selv om vedkommende takker nei til individuell plan.

Det er noe usikkerhet knyttet til tallgrunnlaget i tabellene fordi registeret ikke kjenner godt nok til hvor ofte disse opplysningene oppdateres og vurderes i journal.

På grunn av endringer i kodeverk på denne opplysningen, har innrapporterte tall for 2019 mangler. Tallene kan ikke sammenstilles på samme måte som i tidligere år. Det var likevel mulig å sammenligne innrapporterte tall for personer som **har koordinator**.

Tabell 3.6 Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand per 31.des. som har koordinator, 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand, antall	182 500	185 505	189 520	197 160	201 461
-andel med koordinator, prosent	5,0	9,0	11,0	11,0	9,1

Kilde: KPR

Andel med mottakere av helsetjenester i hjemmet og/eller praktisk bistand som har koordinator varierte mellom 5 og 11 prosent i perioden 2015-2019. Andelen er på 9,1 prosent i 2019, dette er 1,9 prosentpoeng lavere enn i 2018.

3.7 Venteliste på langtidsplass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester

Venteliste på langtidsplass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester (videre i teksten "venteliste") er en ny opplysning som skal rapporteres til Kommunalt pasient- og brukerregister fra og med rapportering for 2019.

128 av 398 kommuner (32 prosent) har rapportert minst en person på venteliste. 1 029 unike personer er rapportert med ventelistestart i 2019. Rapporterte tall viser at 346 av brukerne er på venteliste med startdato fra januar-oktober, 220 - har startdato i november og 526 - i desember. Det betyr at det per 31.desember er vesentlig flere registreringer.

Konklusjonen er at KPR(IPLOS) for 2019 ikke fanger opp venteliste for året 2019, både fordi mange kommuner ikke har rapportert på venteliste og fordi de aller

fleste registreringene er på slutten av året. Dette var forventet siden journalsystemene ikke kom med versjon som inneholdt venteliste før på høsten. Mange kommuner fikk ikke oppdatert journalsystem før på slutten av året, eller i 2020, og noen har enda ikke oppdatert.

Kommunene melder at rapportering av denne opplysningen er delvis feil. Årsaken er at andre typer tjenester registreres under venteliste på langtidsplass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgnstjenester.

3.8 Vurdering av tannhelsepersonell

helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester

3.9 Vurdering av leger

helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester

3.10 Praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Det er økende antall mottakere av praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i perioden 2009 til 2019. Økningen fra 2018 til 2019 var på 135 tjenestemottakere. Sett i forhold til totalt antall tjenestemottakere som ikke er på institusjon den 31. desember, var andelen som mottar BPA på 1,46 prosent. Tilsvarende andel var på 1 prosent i 2009.

Tabell 3.10.1 Tjenestemottakere med praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse (BPA) per 31. des., etter alder, 2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tjenestemottakere (som ikke er på institusjonsopphold), antall	229 004	229 093	232 374	234 990	235 189	236 367	239 491	242 771	247 485	253 197	250 796
Tjenestemottakere med praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse, antall	2 540	2 670	2 905	2 890	2 888	3 014	3 146	3 330	3 509	3 520	3 655
Andel med BPA, prosent	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,39	1,46

Kilde: IPLOS-registeret(-2016) /KPR(2017-)

Nesten halvparten (47 prosent) av alle BPA-mottakere er i aldersgruppen 18-49 år. Den minste aldersgruppen med BPA er 90 år og eldre, hvor antall mottakere er under 10.

Av tjenestemottakere i aldersgruppene under 18 år, 18-49 år og 50-66 år, som ikke er på institusjonsopphold per 31. desember, mottar 3-4 prosent BPA. Tilsvarende tall for aldersgruppen 67-79 år, er 1 prosent. Under 1 prosent av tjenestemottakere i aldersgruppene 80-89 år og 90 år og over, som ikke er på institusjonsopphold den 31. desember, mottar BPA.

Tabell 3.10.2 .Hjemmeboende* tjenestemottakere med praktisk bistand – brukerstyrt personlig assistanse (BPA) per 31.des., etter alder, 2019

	Tjenestemottakere (som ikke er på institusjonsopphold), antall	Tjenestemottakere med praktisk bistand - brukerstyrt personlig assistanse	Andel med BPA
0- 17 år	13 820	486	4
18-49 år	59 363	1 711	3
50-66 år	38 617	1 026	3
67-79 år	48 648	390	1
80-89 år	64 491	under 50	under 1
90 år og eldre	28 276	under 10	under 1

Kilde: KPR

* - tjenestemottakere som ikke er på institusjon per 31.des.

Mange tjenestemottakere får dekket behov for helse- og omsorgstjenester med en tjenestepakke som består av flere tjenestetilbud. Tabellen under presenterer enkelttjenestene som gis i tillegg til BPA.

Tabell 3.10.3 Andre tjenester til mottakere av BPA per 31.des.2019

Tjenestetypen	Antall mottakere av BPA med denne tjenesten i tillegg	Andel mottakere av BPA med denne tjenesten i forhold til totalt antall mottakere av BPA pr.31.des.
Helsetjenester i hjemmet	1511	41
Trygghetsalarm	672	18
Praktisk bistand, daglige gjøremål	621	17
Omsorgsstønning	559	15
Støttekontakt	283	8
Dagaktivitetstilbud	251	7
Bolig kommunen disponerer til helse og omsorgsformål	244	7
Avlastning - utenfor institusjon	167	5
Praktisk bistand, opplæring daglige gjøremål	130	4
Avlastning i institusjon	108	3
Matombringing	107	3
Digitalt tilsyn	31	1
Lokaliseringsteknologi	25	1
Dagopphold i institusjon	13	0
Tidsbegrenset opphold, annet	12	0
Tidsbegrenset opphold, utredning/behandling	10	0
Langtidsopphold i institusjon	10	0
Tvang i systematiske tiltak	under 10	under 10
Skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner	under 10	under 10
Tidsbegrenset opphold, habilitering/rehabilitering	under 10	under 10
Helsehjelp med tvang	under 10	under 10
Elektronisk medisineringsstøtte	under 10	under 10
Kommunal øyeblikkelig hjelp - døgnopphold ⁷	under 10	under 10

Kilde: KPR

⁷ Etter definisjon her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-kommunalt-oyeblikkelig-dognopphold#hva-skal-rapporteres-til-iplos-registeret>

De fleste som har tjenester i tillegg til BPA, mottar helsetjenester i hjemmet (1 511 personer). Noe færre mottar trygghetsalarm, praktisk bistand - daglige gjøremål og omsorgsstønad (600-700 personer), i tillegg til BPA. Rundt 300 mottar støttekontakt og dagaktivitetstilbud i tillegg til BPA. Relativt få (under 10) mottakere av BPA fikk i tillegg kommunal øyeblikkelig hjelp – døgnopphold⁸, elektronisk medisineringsstøtte og tidsbegrenset opphold-habilitering/rehabilitering.

3.11 Habilitering og rehabilitering

Definisjon av habilitering og rehabilitering jf. Forskrift:

"§ 3. Definisjon av habilitering og rehabilitering

Habilitering og rehabilitering skal ta utgangspunkt i den enkelte pasients og brukers livssituasjon og mål.

Habilitering og rehabilitering er målrettede samarbeidsprosesser på ulike arenaer mellom pasient, bruker, pårørende og tjenesteytere. Prosessene kjennetegnes ved koordinerte, sammenhengende og kunnskapsbaserte tiltak.

Formålet er at den enkelte pasient og bruker, som har eller står i fare for å få begrensninger i sin fysiske, psykiske, kognitive eller sosiale funksjonsevne, skal gis mulighet til å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse i utdanning og arbeidsliv, sosialt og i samfunnet.

Endret ved forskrift 10 april 2018 nr. 556 (i kraft 1 mai 2018)."

Til registeret rapporteres **rehabilitering og habilitering utenfor institusjon** og **rehabilitering og habilitering i institusjon**.

For å gi et bedre bilde av aktiviteten på dette felte i kommunen, ble rapporteringskrav for **rehabilitering og habilitering utenfor institusjon** endret i 2019. Endringen var ikke tilgjengelig i journalsystemene for alle kommunene før i slutten av 2019. I 2018 var det 34 536 brukere rapportert med **rehabilitering og habilitering utenfor institusjon**, i 2019 er det 7 080 rapportert på den nye måten. Tallene for 2019 fanger kun opp en liten del av den faktiske aktiviteten i kommunene. Det forventes mer komplett rapportering på dette området for 2020.

I dette kapittelet presenteres det tall for de kommunene som rapporterte i henhold til nye krav.

⁸ Etter definisjon her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-kommunalt-oyeblikkelig-dognopphold#hva-skal-rapporteres-til-iplos-registeret>

Tabell 3.11.1 viser fordeling av tjenestemottakere rapportert til registeret etter funksjonsnivå. Tallene gjenspeiler ikke tjenestetilbudet i landet, men tjenestetilbudet i kommunene som rapporterte i 2019.

Tabell 3.11.1 Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon gjennom året, etter bistandsbehov og alder, 2019.

	Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon, antall	Bistandsbehov, prosent				
		I alt	Noe/-avgrenset	Middels til stort	Omfattende	Uoppgitt
Mottakere i alt	13 182	100	33	42	25	0
0-17 år	517	100	17	27	55	2
18-49 år	3 094	100	36	38	26	0
50-66 år	2 117	100	36	37	27	0
67-79 år	2 887	100	34	44	21	0
80-89 år	3 277	100	34	46	20	0
90 år og over	1 290	100	26	46	28	0

Kilde: KPR

Til sammenlikning – tallene per 31.des.:

Tabell 3.11.2 Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon pr.31.des, etter bistandsbehov og alder, 2019.

	Mottakere av habilitering/rehabilitering utenfor institusjon, antall	Bistandsbehov, prosent				
		I alt	Noe/-avgrenset	Middels til stort	Omfattende	Uoppgitt
Mottakere i alt	8 839	100	30	40	28	2
0-17 år	501	100	15	26	55	5
18-49 år	2 869	100	34	38	26	1
50-66 år	1 599	100	31	36	31	2
67-79 år	1 633	100	29	44	24	3
80-89 år	1 585	100	28	47	24	0
90 år og over	652	100	26	43	31	0

Kilde: KPR

Tabellen 3.11.3 viser volum i tjenesten **rehabilitering og habilitering i institusjon** gjennom året. Tjenesterapportering her ble ikke endret og kan brukes uten begrensingene som gjelder rehabilitering og habilitering utenfor institusjon.

Tabell 3.11.3 Mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon gjennom året, etter bistandsbehov og alder, 2019

	Mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon	Bistandsbehov, prosent				
		I alt	Noe/-avgrenset	Middels til stort	Omfattende	Uoppgitt
Mottakere i alt	15 016	100	21	50	28	2
0-17 år	under 10	100
18-49 år	283	100	20	45	32	2
50-66 år	1 425	100	23	49	26	2
67-79 år	4 587	100	23	49	26	2
80-89 år	5 903	100	21	50	27	2
90 år og over	2 818	100	15	51	34	1

Kilde: KPR

Rundt 15 000 personer mottok rehabilitering/habilitering i institusjon i løpet av 2019, med over 5 000 tjenestemottakere i alderen **80-89 år** og flest tjenestemottakere med **middels til stort bistandsbehov**. Fordeling av tjenestemottakere etter alder er skjev - med 89 prosent av mottakere i alderen **67 år og over**.

Fordeling av mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon etter bistandsbehov er relativt lik i alle aldersgrupper, unntatt den yngste (0-17 år) og den eldste (over 90 år):

- rundt 20 prosent av tjenestemottakere er med **noe/avgrenset bistandsbehov**
- rundt 50 prosent av tjenestemottakere er med **middels/stort bistandsbehov**
- rundt 30 prosent er med **omfattende bistandsbehov**

Tabellen med antall tjenestemottakere gjennom året viser mange flere personer, i motsetning til tabellen med status per 31.desember:

Tabell 3.11.4 Mottakere av rehabilitering/habilitering i institusjon pr. 31.des., etter bistandsbehov og alder. 2019

	Mottakere i alt	Bistandsbehov, prosent				Uoppgitt
		I alt	Noe/-avgrenset	Middels til stort	Omfattende	
Mottakere i alt	1 256	100	16	52	29	3
0- 17 år	0	100				
18-49 år	32	100	9	28	59	3
50-66 år	126	100	17	41	37	5
67-79 år	379	100	19	50	28	2
80-89 år	490	100	13	59	24	4
90 år og over	229	100	17	52	30	2

Kilde: KPR

Vedlegg A:

Forutsetninger for alle tall:

- Kommunene med **manglende rapportering** for 2019 representert med tall for 2018. Statistikken uten denne spesialbehandlingen vil vise de faktiske rapporteringer og tallene blir lavere. Følgende kommuner har ikke rapportert i 2019: Trøgstad, Spydeberg, Askim, Eidsberg, Hobøl, Sørum, Fet, Finnøy, Sveio, Nesna, Karlsøy, Hemne og Granvin. I tillegg har Utsira rapportert sammen med Karmøy
- Teller kun mottakere av tjenester rapportert med **gyldige tjenestekoder**
- Ekskluderer tjenester med **manglende tjenestestart-dato**
- Behandling av **test-brukere** i 2019 – det fins testbrukere i datagrunnlaget. Det er en kjent utfordring å kunne identifisere disse brukerne.
- Generelt kontrolleres det ikke for **gjensidig utelukkende tjenester** der brukeren ekskluderes fra statistikken for hjemmebaserte tjenester ved aktiv institusjonstjeneste

Definisjoner:

- **Antall tjenestemottakere** - antall unike tjenestemottakere rapportert til KPR(IPLOS) med innvilget vedtak (for tjenester med krav om vedtak) og aktiv tjeneste, av en eller flere av IPLOS-tjenester per 31.12 eller gjennom året
- **Antall vedtak** – antall vedtak om tjeneste registrert med vedtaksdato i løpet av statistikkåret. Inkluderer antall vedtak om innvilget tjeneste, vedtak om avslag og antall vedtak totalt. Vurderinger av eksisterende vedtak på ny er inkludert i telling.
- **Antall klager** – klager mottatt i løpet av statistikkåret, dette kan også være klager på vedtak fattet tidligere år
- **Gjennomsnittlig antall timer pr. 31.12**– beregnet gjennomsnittlig antall timer av tjenester av interesse, hvor det ekskluderes tjenestemottakere med 0 timer, fjernes duplikater, så telles opp sum timer per tjenestemottaker; deretter regnes ut gjennomsnittet av sum timer per tjenestemottaker.
- **Ny tjenestemottakere** – personen rapportert til KPR(IPLOS) i statistikkåret, som ikke var rapportert året før.
- **Tjenestemottakere som ikke mottar tjenester lenger** – personer rapportert til KPR(IPLOS) året før statistikkåret, men ikke i statistikkåret.

Fordeling etter:

- **Funksjonsnivå (bistandsbehov)** – kategoriene "noe/avgrenset bistandsbehov", "middels til stort bistandsbehov" og "omfattende bistandsbehov" – basert på siste registrerte funksjonskartlegging per tjenestemottaker; personer med vurdering "ikke relevant" på alle funksjonsområder og personer uten kartlegging plasseres i kategorien "uoppgitt"
- **Individuell plan, koordinator, privat ikke betalt hjelp, samfunnsdeltakelse (bistand til å delta ulike aktiviteter)** - statistikken baseres på den siste opplysningen
- **Vurdering av lege / tannhelsepersonell** - statistikken baseres på opplysninger registrert med dato i statistikkåret

- **Bosituasjon per 31.12** - fordeling av tjenestemottakere basert på opplysninger knyttet til innvilgede og aktive IPLOS-tjenester. Tjenestemottakere som ikke mottar tjenestene omsorgsbolig, annen bolig, langtids-/tidsbegrenset opphold i institusjon, plasseres i kategorien "tjenestemottakere i eget hjem".
- **Tjenestegruppering** – gruppering av IPLOS-tjenestene i 5 kategorier: Tjenester til hjemmeboende, Bolig kommune disponerer til helse- og omsorgsformål, Institusjonstjenester, Bruk av tvang, Velferdsteknologi (se oversikt hvilke tjenester ligger under hver tjenestegruppe i kap.1.1)